

Vergaderjaar 2018–2019

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2493

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 mei 2019

Hierbij bied ik uw Kamer de Rapportage Vreemdelingenketen (RVK) aan over de periode januari tot en met december 2018¹. In de rapportage informeer ik u periodiek over de resultaten in de vreemdelingenketen. Tevens wordt met deze RVK een toezegging aan de Kamer gestand gedaan.

Reguliere migratie

Het Kabinet streeft naar een evenwichtig migratiebeleid. Dit betekent onder meer dat migranten die Nederland nodig heeft – met name studie-, arbeids- en kennismigranten – door middel van snelle en doeltreffende procedures worden beoordeeld. Betrouwbare bedrijven en organisaties kunnen daarom de titel van «erkend referent» krijgen, waarmee zij toegang krijgen tot soepele procedures voor beoogd medewerkers en studenten. Als «erkend referent» dragen zij ook medeverantwoordelijkheid voor de toelating en het verblijf van migranten.

Erkende referenten worden opgenomen in een openbaar register dat te vinden is op de IND-website. Op 1 januari 2019 komt het totaal aantal erkende referenten op 6.960, een stijging van 14% ten opzichte van een jaar geleden.

Het totaal aantal aanvragen voor een reguliere verblijfsvergunning is in 2018 met 9% toegenomen ten opzichte van het jaar 2017. De stijging wordt onder meer veroorzaakt door de toename in de verblijfsclusters Kennis en Talent, Studie en Familie en Gezin. Ook het aantal aanvragen visum kort verblijf stijgt ten opzichte van 2017 met 9%.

Asiel en opvang

In 2018 nam de totale asielinstream (eerste aanvragen, tweede en volgende aanvragen en nareizigers) af ten opzichte van de instroom in

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

2017. Het aantal personen dat in 2018 een eerste asielaanvraag indiende (20.350) is ten opzichte van 2017 (14.720) gestegen. Daar tegenover staat dat het aantal personen dat in 2018 in het kader van nareis naar Nederland kwam, daalde ten opzichte van het jaar daarvoor (2017: 14.490 tegen 2018: 6.460). Wanneer herplaatsing en hervestiging worden meegeteld, daalt de totale instroom naar 31.790 ten opzichte van 35.030 in 2017.

Van de eerste asielaanvragen waarover in de periode januari tot en met december 2018 is beslist, is 21 procent ingewilligd. In 2017 lag het inwilligingspercentage nog op 31 procent. Dit kan voor een deel worden verklaard uit een gewijzigde samenstelling van de asielinstroom: Syriërs (alsmede staatlozen uit Syrië) hebben een hoog inwilligingspercentage, en het aandeel Syriërs in de totale asielinstroom was in 2018 flink lager dan in 2017. Daarnaast is de instroom in spoor 4 toegenomen. Zaken die worden afgehandeld in spoor 4, zijn gemiddeld genomen meer bewerkelijk dan zaken die in spoor 1 of 2 worden afgehandeld.

De instroom in de COA-opvang is in de verslagperiode met 7% gedaald in vergelijking met het voorgaande jaar. Ook in 2018 hebben gemeenten veel inspanningen gepleegd om een grotere groep vergunninghouders uit de opvang te laten stromen naar gemeenten. De krapte op de woningmarkt, concurrerende urgente groepen en het lastiger huisvesten van grote gezinnen zijn redenen waardoor in de tweede helft van 2018 2.930 minder vergunninghouders door gemeenten zijn gehuisvest dan via de taakstelling was opgelegd. De bezetting in het COA stijgt naar 22.500 op 1 januari 2019. Dit is 8% hoger dan op 1 januari 2018.

Toezicht

Het aantal persoons- en objectgerichte controles is, in tegenstelling tot voorgaande jaren, toegenomen. Er worden afspraken gemaakt met de politie om de effectiviteit van de controles omhoog te brengen. De verwachting is dat door meer informatie-gestuurd te gaan werken het rendement van de controles zal toenemen.

Terugkeer

Ketenbreed (DT&V, Koninklijke Mareschausee, Politie) zijn in totaal vorig jaar 21.410 vertrekplichtige vreemdelingen vertrokken. Een stijging van 3% in vergelijking met het jaar daarvoor. Deze stijging komt voor rekening van het gestegen aantal zelfstandig aantoonbaar vertrek.

De instroom van vreemdelingen in vertrekprocedures is met 4% licht gedaald (instroom DT&V). Ook het aantal vreemdelingen dat via DT&V is vertrokken is licht gedaald, met 3%.

Ook deze rapportageperiode is de instroom in vreemdelingenbewaring aanzienlijk gestegen naar 3.510. In 2017 lag dit aantal op 3.180, in 2016 2.570. In 2016 was voor het eerst sinds jaren een stijging zichtbaar.

Toezegging

Ten slotte informeer ik uw Kamer in deze RVK over mijn toezegging omtrent de wijze van rapporteren over de doorlooptijden in de Rechtspraak. Ik kan de toezegging voor nu gedeeltelijk nakomen: deze RVK rapporteert over doorlooptijden per spoor in beroep, maar nog niet over doorlooptijden per spoor in hoger beroep.

De opgenomen doorlooptijden voor de rechtbanken naar sporen zijn gebaseerd op data afkomstig van de IND aangezien de Rechtspraak geen registratie van doorlooptijden naar sporen kent. De werkwijze van berekenen zal nog worden aangescherpt, maar deze gemiddelde doorlooptijden geven een goed eerste beeld.

De doorlooptijden per spoor voor de hoger beroepszaken zijn nog in ontwikkeling en zullen naar verwachting in de eerstvolgende RVK worden opgenomen.

Incidentenoverzicht

In mijn brief van 30 april 2018², waarbij ik u de RVK over 2017 heb aangeboden, heb ik u toegezegd mij te beraden over de betekenis van het WODC-rapport «Van perceptie naar feit» wat ik u op 1 februari 2018 heb aangeboden³.

In de voorgaande incidentenoverzichten werd geen inzicht gegeven in de inzet van de politie en van het OM met betrekking tot asielzoekers buiten de COA-opvanglocaties. Mede gezien de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen sinds het verschijnen van de eerste incidentenrapportage en de informatie die ik sinds het verschijnen van het laatste incidentenoverzicht heb gedeeld bestaat aanleiding de incidentenrapportage anders vorm te geven.

Ik zal voortaan in het incidentenoverzicht de cijfers van de politie en het OM niet langer beperken tot de registraties op en rond COA-locaties. Overlast is een containerbegrip, maar duidelijk is wel dat een groot deel daarvan buiten de COA-locaties plaats vindt. Ik zal voortaan in het incidentenoverzicht rapporteren over het landelijk aantal geregistreerde incidenten waarbij asielzoekers als verdachte bij de politie in de systemen voorkomen of als verdachte bij het OM instromen.

Door de politie- en OM-cijfers niet meer te beperken tot registraties op en rond COA-locaties maar landelijk, wordt een beter en meer actueel beeld geschetst met betrekking tot het aantal verdachte en veroordeelde asielzoekers.

De cijfers van COA, IND en DT&V blijven op dezelfde wijze verstrekt worden.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
M.G.J. Harbers

² Kamerstuk 19 637, nr. 2384

³ Kamerstuk 19 637, nr. 2369